
BEVARA TÄLJSTENEN

NYHETSBREV NR. 2 April 2015

Dialog & debatt onsdag den 15 april

Välkommen till Dialog & debatt, onsdag 15 april, kl. 18-21, Träffpunkt, Storgatan 11.

Två teman tas upp:

- **Q-märkning**

Genom att q-märka byggnader och kulturmiljöer i detaljplanen får dessa ett lagstadgat skydd. Men vilka byggnader och miljöer bör q-märkas? Täljstenens plangrupp vill att kvarteret Täljstenen ska q-märkas. Andra exempel kan vara Stadsbiblioteket och Uppsala Konsert & Kongress. Hur ställer sig kommunens politiker till förslagen? Finns det några strategier?

- **Hållbar renovering**

Uppsalahem har ett stort bostadsbestånd som inom snar framtid behöver renoveras. I planeringen talas det om ökat attraktionsvärde, modernisering och vikten av att renoveringar ska "hämtas hem" ekonomiskt. Mycket sällan om varsamhet, och hållbarhet! Varför?

**Anmäl ditt intresse senast den 10 april till:
info@bevarataljstenen.se**

Glad vår!

Nu är det vår och vi i Täljstenens plangrupp arbetar vidare. Under året planerar vi att ordna två Dialog & Debatt-kvällar där vi bjuder in berörda politiker och tjänstemän, Uppsala hem och andra viktiga aktörer som arbetar med boendefrågor.

Vårens Dialog & Debatt handlar om q-märkning och hållbar renovering. Syftet är att få till stånd att Täljstenen blir q-märkt och att våra bostäder blir varsamt renoverade så att inte inredningen rivs ut urskilningslöst. Alla hyresgäster är välkomna att delta vid debatten. Den 22 april kl. 18.30-20.30 anordnar plangruppen ett uppföljande informationsmöte för hyresgästerna.

Höstens dialog & debatt tar upp Allbolagen och dess konsekvenser för oss som bor i hyresrätter. Dialogen sker i samarbete med Hyresgästföreningen den vänder sig till berörda politiker och tjänstemän, Uppsalahem och andra aktörer.

Förslag till regeringen om ROT-avdrag för varsam renovering av hyresrätter

Plangruppen har skrivit till bostadsministern och föreslår att även hyresrätter ska omfattas av ROT-avdrag under förutsättning att avdraget endast får användas vid varsamma renoveringar som har föregåtts en kultur- och arkitekturhistorisk analys. Vi menar att det skulle göra att det blir lönsamt att genomföra varsamma renoveringar och att värdefulla kulturhistoriska miljöer tas tillvara.

Varför är kv. Täljstenen är värt att skyddas?

Kvarteret Täljstenen är ritat av arkitekt Stig Ancker och det byggdes mellan åren 1958-60. Plangruppen har bett Carl Erik Bergold, arkitektur- och bebyggelsehistoriker och PO Sporrang, SAR/MAS utredare i kulturmiljö- och stadsbyggnadsfrågor ta fram ett motiv till varför kvarteret Täljstenen är värt att skyddas.

Under rubrik: "Värdering av områdeskvaliteter: skriver de: "...Området med plan och bebyggelse är en god representant för 50-talets byggnadskultur i en övergångstid mellan traditionell och modernistisk arkitektur och fortfarande i väl bevarat skick.

Området utgår från och förädlar traditioner i svensk byggnadskultur som den framträder under 1930-40-talet. Kv. Täljstenen är exponent för en modernism, en nyfunktionalism, som på det sena 50-talet förenar 30-talets strikta form med 40-talets mer mjuka framtoning. Här är också 40-talets grannskapstänkande med samling kring sociala och kulturella värden i bogenenskapen, nu inlemmad i naturen.

Kvarteret Täljstenen har utpräglade kvaliteter. Med form och innehåll rymmer det stora symbolvärden som vittnar om den rådande tidsandan. Stig Ancker tillhör förgrundsgestalterna inom arkitektkåren, som efter andra världskriget gjorde det svenska bostadsbyggandet till en förebild.

Under rubrik Kv. Täljstenen inför framtiden framhåller de:

I utredningen som föregick beslut om "särskilt värdefulla bebyggelsemiljöer i Uppsala innerstad." (Stadsfullmäktiges tryck 1988, Ser. A Nr 252,88-TT-07), var merparten av Eriksbergföreslagen som skyddsvärd. Området (nr 21 i utredningshandlingen) framhölls som en "konstnärligt värdefull miljö: arkitektoniskt och stadsplanemässigt av stort intresse": representativ för sin tid och med stora kvaliteter i utformning av plan och bebyggelse med anpassning till naturmarken. Området fick dock ingen skyddsklassning men blev noterat som miljö av intresse.

I dag, närmare trettio år senare, kan man konstatera att ingrepp skett i bebyggelsen som förvanskat stadsområdets ursprungliga kvaliteter, genom påbyggnader med tillägg och utbyte av material, hanterat utan omsorg om detaljer.

Bara Kv. Täljstenen återstår med ursprunglig prägel. Förändringar finns också har. Med höghus på platsen för butiksbyggnaden, men lagt med rimlig anpassning till Anckers punkt-hus. Utbyte av fönsterkarmar har skett, dock med bevarade mått. Ommålning av träpanel har gjorts i vissa fall men med verkan som inte bryter helt mot ursprunget.

Det är dock för framtiden angeläget att förhindra ingrepp som förtar det arkitektoniska värdeområdet nu har, både vad gäller plan- och byggnadskvalitet. Området med sina bevarade egenskaper framstår idag med en positiv särprägel.

Kvarteret har sitt stora värde som bevarad helhet. Anckers arkitektur är mycket genomarbetad med precist insatta detaljer som ger byggnaderna både balans och dynamik. Alla mått och material måste bibehållas. Tillägg med byggnader inom kvarteret skulle helt bryta sönder strukturen. Tillägg utanför kvarteret skulle svära mot den bärande idén i planen och eliminera den laddning bebyggelsen nu har med sitt låge. Förändringar inom området med genomfartstrafik leder också till att värdet förverkas. Kvarteret är uttryckligen anlagt som en enklav. En mänsklig utpost mot, och byggd i samklang med naturen.

Kvarteret Täljstenen framstår gestaltningsmässigt, med plan och bebyggelse, liksom till sitt innehåll, ur både konstnärliga och social- och kulturhistoriska aspekter, som en värdefull miljö: av stort lokalt intresse, med få motsvarigheter också nationellt. I allt en skyddsvärd miljö.

Du som är intresserad kan läsa hela yttrandet på www.bevarataljstenen.se